

BRA ATT VETA OM ALLEMANSRÄTTEN

(Källa: Natur i Dalsland)

Allemansrätten ger oss rätt att vistas på privatägd mark och utöva friluftsliv där. Men det är viktigt att känna till de begränsningar som finns och att utnyttja allemansrätten med stor hänsyn, såväl till markägare som till naturen. I naturskyddade områden gäller särskilda regler. Även sådant som är tillåtet enligt allemansrätten kan vara förbjudet i naturreservat och andra skyddade områden. På de informationstavlor som finns i de flesta reservat anges vad som gäller. Hittar man inte den informationen bör man utgå från att det inte är tillåtet att tälta, göra upp eld eller plocka blommor. Men undantag finns, se nedan.

Tälta och elda

För att tälta en natt behöver man inte markägarens tillstånd. Men man får inte tälta nära boningshus och givetvis inte så att man skadar exempelvis skogsplanteringar eller betesmark. **Större grupper med många tält behöver alltid tillstånd.** I områdes-beskrivningarna för naturreservat anges om det är tillåtet att tälta. Står det ingenting om tältning är det alltså inte tillåtet – eller också är det fråga om områden där ingen sansad person skulle komma på tanken att sätta upp ett tält... Allemansrätten ger oss rätt att göra upp eld i naturen när det är säkert. Däremot är det inte tillåtet att bryta ris eller kvistar till bränsle, än mindre att hugga ner träd. I naturreservat är det nästan alltid förbjudet att göra upp eld, utom där det finns iordningställda grillplatser. Det kan vara så torrt i skogen att det är olämpligt att elda även på grillplatserna, och sommartid råder ibland totalt eldningsförbud. Det är man skyldig att hålla koll på innan man tar fram tändsticksasken. Om många gör upp eld kommer naturen så småningom att bli sliten och sargad, även om ingen gör något dumt eller otillåtet. Av omsorg om naturen och hänsyn till andra besökare bör man därför avstå från att elda. Därför ges ingen information om var eldning är tillåten – utom vad gäller iordningställda grillplatser.

Att plocka bär, svamp och blommor

Att plocka bär, svamp och blommor är tillåtet enligt allemansrätten. Vissa växter är dock fridlysta. I Dalsland gäller det bland annat alla orkidéer. För blåsippan och gullviva gäller förbud mot uppgrävning och plockning för försäljning. I naturreservat kan bestämmelserna vara striktare. Om ett syfte med reservatet är att skydda en rik flora är det ofta helt förbjudet att plocka blommor.

Fiske

Fiske ingår inte i allemansrätten. I alla vatten måste man ha fiskekort!

Cykla

Allemansrätten tillåter cykling i naturen, men självfallet gäller samma begränsningar som för all annan verksamhet: man får inte fara fram så att man stör eller skadar. I skyddade naturområden kan det finnas restriktioner för cykling. I Dalsland är det exempelvis inte tillåtet att cykla i Tresticklans nationalpark.

Visa hänsyn!

I föreskrifterna för naturreservat står det ofta att det är förbjudet att störa djurlivet. Den regeln tillämpar naturligtvis varje naturvän även utanför reservatsgränserna. En varnande fågel betyder att man är för nära bo eller ungar, och då backar man undan. I Dalsland är det särskilt viktigt att kanotister – och andra som vistas på eller vid vattnet – tar hänsyn till lommar och fiskgjuse, som häckar vid stränderna. Lika viktigt är att visa hänsyn till markägare och boende i de områden där man färdas. Man väljer väg och rastplatser på tillräckligt avstånd från boningshus, så att man inte stör. Och så sänker man rösten, av hänsyn också till alla andra två- och fyrbenta medvarelser i omgivningarna. Det är inte bara hänsynsfullt, det ökar samtidigt möjligheterna till naturupplevelser.